

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ : กรณีศึกษา
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัย : นางปิยะธิดา สีหะวัฒนกุล , นางสาวสุกัญญา จันทกุล , นายอารยะ ไทยเที่ยง
นางสาวสุชีรา ผ่องใส , นางสาวนิอร ดาวเจริญพร , นางสาวรุ่งฤทัย ราพึงจิต
นายอนุสรณ์ ใจทน
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร

พ.ศ. : 2555

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ โดยออกแบบดอกกล้วยไม้เลียนแบบธรรมชาติ จำนวน 5 ชนิด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบดอกกล้วยไม้ป่าจากโสนหางไก่ จำนวน 5 ชนิด ศึกษาวิธีการย้อมโสนหางไก่ รูปแบบขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ คัดเลือกดอกกล้วยไม้ป่าไทย พิจารณาความเหมาะสม ลักษณะ รูปทรง ส่วนประกอบดอก ที่มีความเหมาะสมในการนำมาประดิษฐ์เป็นดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกกล้วยไม้ป่าจากโสนหางไก่ และดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นกลุ่มแม่บ้าน/ชุมชน/ผู้ประกอบการงานศิลปประดิษฐ์ ดอกไม้ประดิษฐ์และบุคคลทั่วไป ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เก็บข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตดอกไม้จากโสนหางไก่ และผู้บริโภค จำนวน 60 คน

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่เลียนแบบธรรมชาติ โดยพิจารณาความเหมาะสม ลักษณะ รูปทรง ส่วนประกอบดอก ที่มีความเหมาะสมในการนำมาประดิษฐ์เป็นดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ จำนวน 5 ชนิด ได้แก่ ดอกเอื้องมัจฉานุ ดอกช้างไอยเรศ ดอกเอื้องแซะหม่น ดอกเอื้องสายน้ำครั่ง และดอกเหลือจันทบูร และออกแบบพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จากดอกกล้วยไม้ป่าไทย จำนวน 5 ชิ้นงาน ได้แก่ กล้วยไม้ป่าไทยในกล่องสวयेเครื่องประดับกล้วยไม้ป่าไทย ช่อโบเก้กล้วยไม้ป่าไทย กล้วยไม้ป่าไทยหอมในสวนแก้ว และช่อดอกแต่งสวयेด้วยกล้วยไม้ป่าไทย

การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่ ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการสำรวจความพึงพอใจพบว่า

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.33 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.76 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 , 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.66 , 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.66 , 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.00 และ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.33 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 33.33 , อาชีพอิสระ / ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 20.00 , ข้าราชการ และนักศึกษา / นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.66 , เอกชน / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิทยากร มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ด้านผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ด้านความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ด้านการนำความรู้ไปใช้ ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73

Title: Development of Wild Orchid Product from Joint-Vetch: A Case Study of Phra Nakhon Si Ayutthaya province

Researcher: Mrs. Piyathida Sihawattanakul, Miss Sukanya Chuntakul, Mr. Araya Thaithiang, Miss Sucheera Phongsai, Miss Nion Daochareonporn, Miss Rungruthai Rumpheungjit, Mr. Anusorn Jaithon

Academic Program: Home Economics Business Administration

Academic Year: 2012

Abstract

The purposes of this research were to make artificial wild orchids from joint-vetch to imitate the natural one. Researchers studied joint-vetch dyeing, Thai wild orchids forming from joint-vetch, Thai wild orchids selecting by considering appropriate appearance, shape and composition and five experts gave the opinions on the chosen researched orchids. The development of wild orchid product from joint-vetch was transferred to housewife's group, artificial flower entrepreneur and interested people in Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The satisfaction of the research product was investigated from 60 target groups.

The research's results were:

The appropriate types of Thai wild orchid were Ueang Matchaanu (Purple Bauhinia), Chang Iyares (*Rhynchosyris retusa* (L.) Blume), Ueang Sae Mon (*Dendrobium bellatulum* Rolfe), Ueang Sainamkrung (*Dendrobium parishii*), and Leuang Junthaboon (*Dendrobium friedericksianum* Rchb. f.). They were made into Thai wild orchid box, Thai wild orchid bouquet, Thai wild orchid garden in the glass and Thai wild orchid bouquet decoration.

After the target groups attended the knowledge and technology transfer training course, the investigation found was as follows:

Most participants 73.33 % were female and 26.76 % were male. Most participants (33.33%) were in the 41-50 years age category and 26.66% were in the 21 – 30 years age group, 21.66% were in the 31 – 40 years age group, 10 % were more than 50 years old and 8.33% were younger than 20 years old. 33.33 % of the participants were famers, 20% were freelance and merchants, 16.66% were students and 13.33% were civil servant officers.

The overall satisfaction of the participants after attending the training course was at the high level (4.73). Other aspects were found that the average mean (4.68) of the instructor was at the highest level. The average mean (4.74) of the facility was at the highest level. The average mean (4.71) of the product was at the highest level. The average mean (4.35) of the understanding was at the high level. The average mean (4.73) of the knowledge application was at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นและสำเร็จได้เพราะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทั้งนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ที่ได้ให้การสนับสนุน รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ต่างๆ รวมถึงบุคลากร และคณะวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญ และประสบการณ์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ความรู้ เทคนิควิธีการทำงานในด้านศิลปะแบบไทย และกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้ความอนุเคราะห์ประสานงานด้านการสำรวจความต้องการเข้าฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม และถ่ายทอดเทคนิควิธีการประดิษฐ์ผลงาน ขอขอบคุณกลุ่มเป้าหมายผู้ที่ให้ความสนใจในเข้ารับการฝึกอบรม ที่ให้ความร่วมมือตลอดการฝึกอบรมจนสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประการ

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารเกี่ยวกับโสมหางไก่	4
เอกสารเกี่ยวกับดอกไม้ประติษฐ์	5
เอกสารเกี่ยวกับกล้วยไม้ป่าไทย	19
เอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรม	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	41
ทดลองทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบและจัดแสดงผลงาน	41
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี	65
การดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	68
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกกล้วยไม้ป่าไทยจากโสนหางไก่	68
การวิเคราะห์ความพึงพอใจการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	75
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	78
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	81
การถ่ายทอดเทคโนโลยีโครงการวิจัย	82

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 แสดงลักษณะ เกณฑ์ที่กำหนด และระดับคะแนนที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ดอกไม้ประดิษฐ์ สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม	18
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	75
4.2 ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	76